

MAGYARORSZÁG TURIZMUSÁNAK ALAKULÁSA 2011

1. A kereskedelmi szálláshelyek vendégforgalmának alakulása

A Központi Statisztikai Hivatal végleges adatai szerint 2011-ben a kereskedelmi szálláshelyet igénybe vevő vendégek száma (8 021 069 fő) összességében 7,3%-kal, az általuk eltöltött vendégéjszakák száma (20 615 517 éjszaka) 5,4%-kal nőtt 2010-hez viszonyítva. Az átlagos tartózkodási idő 2,6 nap volt, ami 2010-hez képest 1,8%-os csökkenést jelentett. A külföldi vendégek számában (3 821 751 fő) 10,4%-os, az általuk eltöltött vendégéjszakák számában (10 410 774 éjszaka) pedig 8,3%-os növekedést regisztráltak az előző év azonos időszakához képest. A külföldiek átlagosan 2,7 napot töltöttek hazánkban, ami a 2010-es adatokhoz viszonyítva 1,9%-os csökkenést jelentett. A belföldi vendégek száma (4 199 318 fő) 4,7%-kal, az általuk eltöltött vendégéjszakák száma (10 204 743 éjszaka) 2,7%-kal nőtt 2010-hez képest. A belföldiek átlagos tartózkodási ideje 2,4 nap (-1,9%) volt 2011-ben.

A külföldi és belföldi vendégéjszakák számának alakulását a különböző szállástípusokban az 1. táblázatban foglaltuk össze.

1. táblázat

A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakái szállástípusonként, 2011*

Szállástípus	Összesen			Külföldi			Belföldi		
	2011	2011/2010	2011-2010	2011	2011/2010	2011-2010	2011	2011/2010	2011-2010
	éjszaka	%	Éjszaka	éjszaka	%	éjszaka	éjszaka	%	éjszaka
Szálloda	15 371 951	9,0	1 269 244	8 642 027	10,2	799 897	6 729 924	7,6	475 348
5 csillagos	1 530 400	-0,8	-12 342	1 352 349	0,9	12 063	178 051	-12,1	-24 510
4 csillagos	7 254 664	11,3	736 547	4 411 626	14,0	541 779	2 843 038	7,2	190 950
3 csillagos	5 126 530	-1,0	-51 783	2 411 787	0,7	16 765	2 714 743	-2,5	-69 609
2 csillagos	641 465	-12,4	-90 801	159 602	-18,1	-35 272	481 863	-10,3	-55 331
1 csillagos	54 895	-50,8	-56 680	21 377	-42,0	-15 480	33 518	-55,1	-41 132
Gyógyszálloda	2 201 318	-14,4	-370 315	1 032 277	-20,3	-262 926	1 169 041	-8,3	-105 813
Wellness-szálloda	2 908 223	30,9	686 509	904 894	46,0	285 104	2 003 329	25,1	401 947
Panzió	1 543 655	-14,1	-190 758	407 082	-14,3	-67 926	1 136 573	-14,0	-185 024
Üdülőház	1 057 467	6,6	65 472	200 395	18,5	31 285	857 072	4,2	34 546
Közösségi szálláshely**	1 139 675	-4,0	-47 486	138 365	-1,0	-1 398	1 001 310	-4,4	-46 085
Kemping	1 499 885	1,3	19 248	1 022 856	3,5	34 589	477 029	-3,1	-15 261
Összesen	20 615 517	5,4	1 056 203	10 410 774	8,3	797 871	10 204 743	2,7	268 284

*Az abszolút értékes változásokban az eltérések a kerekítésekből adódnak.

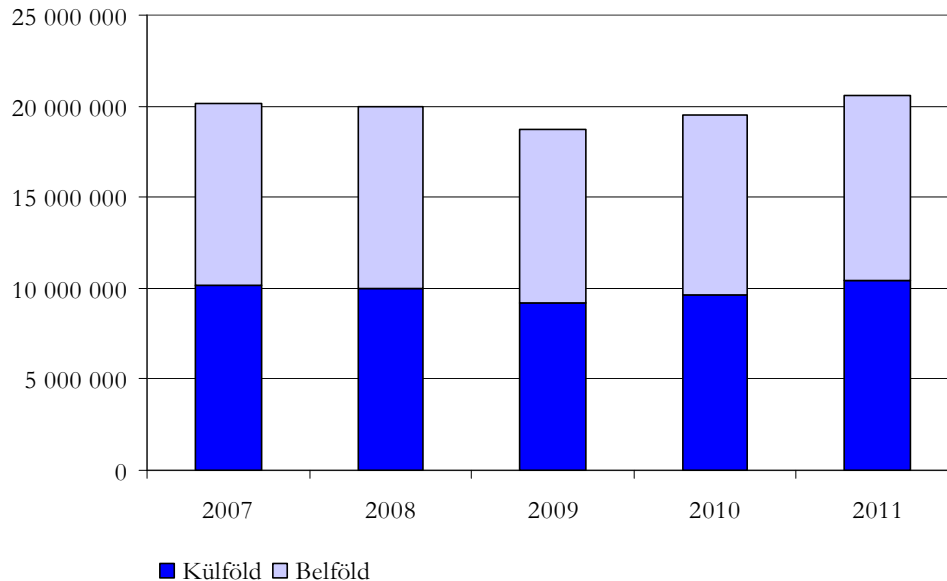
Forrás: KSH

**Közösségi szálláshely: turisztaszálló és ifjúsági szálló összesen.

Megvizsgáltuk, hogy az utolsó, válság előtti évben, 2007-hez viszonyítva miként alakultak a legfontosabb mutatók. A 2011-ben regisztrált vendégéjszakák száma a 2007-ben mért adatokhoz képest összesen 2,4%-kal emelkedett, ami a belföldi 2,5%-os és a külföldi 2,4%-os növekedésnek köszönhető (1. ábra).

1. ábra

**A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakaszámának alakulása Magyarországon,
2007-2011**

Forrás: KSH

1.1. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása és kapacitáskihasználtsága

2011. július 31-én a működő **kereskedelmi szálláshelyek** száma 3277 volt, amelyekben 130 400 szoba **340 402 férőhellyel** várta a vendégeket (2010. július 31-én a működő kereskedelmi szálláshelyi férőhelyek száma 311 490 volt). Ezen belül 993 szálloda 57 431 szobával, illetve 1161 panzió 13 239 szobával működött. A férőhelyek 38,8%-a, a szállodák kategóriáján belül a legtöbb férőhely (52,8 ezer), a háromcsillagos házakban található. A férőhelyek szintén jelentős hányadát (50,2 ezer férőhelyet) adták a négycsillagos házak. A kereskedelmi szálláshelyek kapacitásadatait a 2. táblázatban foglaltuk össze.

2. táblázat

A kereskedelmi szálláshelyek kapacitása, 2011

	Egységek	Szobák	Férőhelyek	2011/2010 (férőhelyek)
Szálloda	993	57 431	135 970	+10,1%
5 csillagos	21	4 369	9 422	+1,0%
4 csillagos	224	21 648	50 224	+8,4%
3 csillagos	464	22 067	52 801	-0,6%
2 csillagos	118	3 490	9 294	-13,7%
1 csillagos	27	720	1 800	-51,2%
Gyógyszálloda	58	6 298	13 848	-7,4%
Wellness-szálloda	132	9 365	23 219	+30,8%
Panzió	1 161	13 239	34 469	-9,1%
Üdülőház	456	8 896	28 008	+28,3%
Közösségi szálláshely*	388	12 396	54 725	+10,2%
Kemping	278	38 421	96 184	+10,9%
Összesen	3 277	130 400	340 402	+9,3%

*Közösségi szálláshely: turistaszálló és ifjúsági szálló összesen.

Forrás: KSH (2011. július 31.)

A kereskedelmi szálláshelyek **szobakapacitás-kihasználtsága átlagosan 37,8%** volt, ebből a szállodákban 36,4%-os, a gyógyszállodákban 47,3%-os, a wellness-szállodákban 37,3%-os kapacitáskihasználtságot mértek.

2007-hez képest a kereskedelmi szálláshelyek férőhely-kapacitásának növekedése összességében 8,2%-os volt: a férőhelyek száma a wellness-szállodákban (+146,3%) bővült a legnagyobb mértékben, ugyanakkor a négycsillagos házakban (+48,5%) és az üdülőházakban (+37,2%) is jelentős növekedés volt tapasztalható. Kisebb mértékben, de szintén pozitívan alakult a férőhelykapacitás az ötcillagos szállodák (+14,0%), valamint a kempingek (+2,6%) esetében is. Csökkenést regisztráltak az egycillagos (-72,5%), a kétszillagos (-23,1%) és a háromcsillagos (-1,3%) szállodákban, illetve a panziók¹ (-13,5%), a közösségi szálláshelyek (-1,6%) és a gyógyszállodák (-1,1%) terén.

1.2. A kereskedelmi szálláshelyek bevételei

2011-ben a kereskedelmi szálláshelyek bruttó **szállásdíjbevételei 140,5 milliárd forintot (+8,4%)** tettek ki. A külföldi vendégektől származó szállásdíjbevétel (amely az összes szállásdíjbevétel 63,0%-át adta) 11,0%-kal, a belföldiektől származó szállásdíjbevétel 4,2%-kal nőtt az előző évhez képest. A kereskedelmi szálláshelyek közül **a legtöbb szállásdíjbevétel** (124,2 milliárd forint, az összes szállásdíjbevétel 88,4%-a) **a szállodákban** keletkezett.

A szállásdíjbevételek mellett a kereskedelmi szálláshelyek bruttó 60,7 milliárd forint vendéglátásból és 52,6 milliárd forint egyéb szolgáltatásból származó bevételt realizáltak 2011-ben. Így a kereskedelmi szálláshelyeken összesen közel **254 milliárd forint bruttó bevétel** keletkezett, ami 2010-hez viszonyítva folyó áron **6,7%-os növekedésnek** felel meg.

A válságot megelőző 2007-es évhez képest a szállásdíjbevételek stagnálást mutattak: mindössze 0,1%-os növekedés figyelhető meg. A külföldiek 2,1%-kal kevesebbet, a belföldiek pedig 4,1%-kal többet költöttek szállásdíjra (2. ábra).

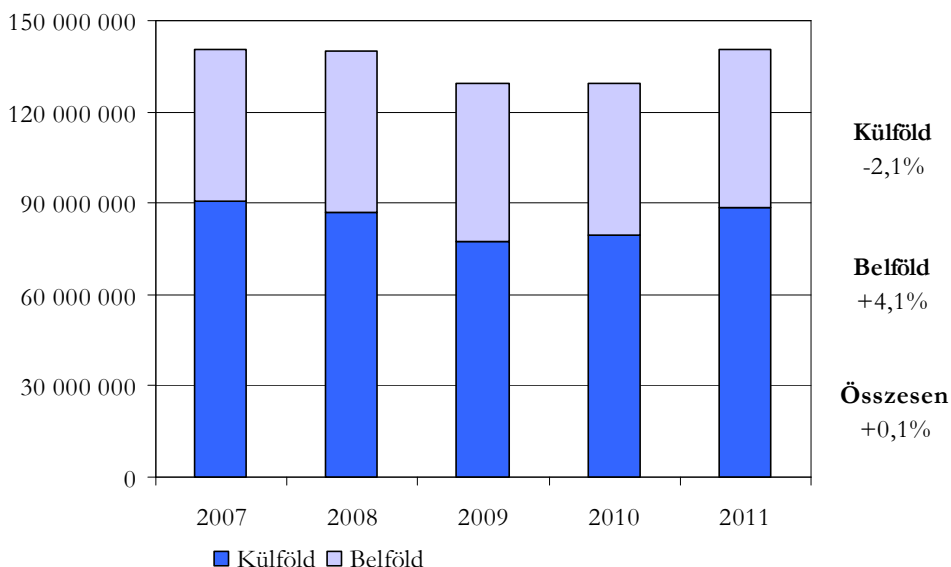
1.3. Az Üdülési Csekk

A működő kereskedelmi szálláshelyek jelentése alapján 2011-ben a csekktulajdonosok száma 664 ezer (-58,5%) volt, akik 30,1 milliárd forint (-34,8%) értékben fizettek ezen fizetőeszközzel. A kereskedelmi szálláshelyek Üdülési Csekkből származó bevétele 21,9 milliárd forint (-24,2%) volt. 2011-ben került bevezetésre a SZÉP kártya, ami az Üdülési Csekk forgalmának csökkenését idézte elő.

¹ A 239/2009 (X.20.) Kormányrendelet értelmében a magánszálláshely kategória helyett az üzleti célú egyéb szálláshely kategória megnevezése lépett érvénybe. A rendeletet követően a panziók egy részét is ebbe a kategóriába sorolták be. A panziók kapacitásának csökkenése 2007-hez képest részben ezzel az átsorolással is magyarázható.

2. ábra

A bruttó szállásdíjbevételek alakulása a kereskedelmi szálláshelyeken, 2007-2011

Forrás: KSH

1.4. A szállodák vendégforgalmának alakulása

2011-ben a vendégéjszakák 74,6%-át regisztráló szállodák vendégforgalma kedvezően alakult: a vendégek száma (6 183 151 fő) 10,5%-kal, a vendégéjszakák száma (15 371 951 éjszaka) pedig 9,0%-kal nőtt 2010-hez képest. A négycsillagos kategóriában 11,3%-os növekedést, míg az ötszillagosoknál 0,8%-os, a háromcsillagosoknál -1,0%-os, a kétszillagos házak kategóriájában 12,4%-os, valamint az egyszillagos házak esetében 50,8%-os csökkenést regisztráltak a vendégéjszakák számában. Kategória nélküli szállodában összesen 315 ezer vendéget (a szállodai vendégek 5,1%-a) és 764 ezer vendégéjszakát (a szállodák vendégéjszakáinak 5,0%-a) regisztráltak 2011-ben.

2011-ben a külföldi vendégek száma (3 367 203 fő) 12,1%-kal, a külföldi vendégéjszakák száma (8 642 027 éjszaka) 10,2%-kal emelkedett, a kereskedelmi szálláshelyek átlagát meghaladva. A négycsillagos szállodákban nőtt a legnagyobb mértékben a külföldi vendégek (+16,7%) és a külföldi vendégéjszakák száma (+14,0%). Kisebb mértékű növekedést tapasztaltak az öt- és háromcsillagos házak esetében: a vendégek száma 2,6%-kal, illetve 2,4%-kal, a vendégéjszakák száma 0,9%-kal, valamint 0,7%-kal nőtt a 2010-es adatokhoz képest (1. táblázat).

2011-ben a belföldi vendégforgalomra szintén a növekedés volt jellemző a szállodákban: a belföldi vendégek száma (2 815 948 fő) 8,7%-kal, a belföldi vendégéjszakák száma (6 729 924 éjszaka) 7,6%-kal haladta meg a 2010-es adatokat. A belföldiek által eltöltött vendégéjszakák száma a négycsillagos szállodákban 7,2%-kal emelkedett, a többi szállodai kategóriára a csökkenés volt jellemző.

2. A legfontosabb küldőországok vendégforgalmának alakulása

2.1. A küldőországok vendégforgalmának alakulása a kereskedelmi szálláshelyeken

A 2011. évi végleges adatok alapján legfontosabb tíz küldőországunk közül 2011-ben **Oroszország** (+23,5%), **Csehország** (+17,9%), **Lengyelország** (+13,9%) és **Románia** (+12,3%) esetében nőtt jelentősen a kereskedelmi szálláshelyi vendégéjszakák száma 2010-hez képest. Kisebb mértékben, de szintén pozitívan változott az amerikai (+7,6%), az osztrák (+7,1%), a francia (+6,3%), az olasz (+6,2%) és a brit (+5,7%) vendégéjszakák száma is. A küldőpiacok vendégforgalmának a kereskedelmi szálláshelyeken és a szállodákban regisztrált adatait a 3. táblázatban foglaltuk össze.

A TOP 10 küldőországon kívüli országokból érkező forgalom általában kedvezően alakult: **Kína** (+45,6%), **Szlovákia** (+26,4%), **Görögország** (+24,5%), **Koreai Köztársaság** (+23,0%) és **Szerbia** (+21,2%) esetében jelentős növekedést tapasztalhattunk.

Abszolút értékben vizsgálva az adatokat megállapítható, hogy a kereskedelmi szálláshelyeken regisztrált külföldi vendégéjszakák számában több mint **797 ezres növekedést** tapasztaltak 2010-hez viszonyítva. Ehhez a pozitívumhoz nagyban hozzájárult az **orosz** (+87,9 ezer), a **cseh** (+78,0 ezer), a **lengyel** (+54,7 ezer), az **osztrák** (+53,7 ezer) és a **spanyol** (+51,6 ezer) vendégéjszakák számának növekedése.

2.2. A küldőországok vendégforgalmának alakulása a szállodákban

A 2011-re vonatkozó végleges adatok alapján legfontosabb tíz küldőországaink közül 2011-ben **Oroszország** (+23,4%), **Csehország** (+20,3%), **Spanyolország** (+19,5%) és **Románia** (+13,3%) esetében nőtt jelentősen a szállodai vendégéjszakák száma 2010-hez képest. Kisebb mértékben, de szintén pozitívan változott a francia (+8,6%), az amerikai (+8,4%), az osztrák (+8,3%), az olasz (+7,6%), az angol (+7,3%) és a német (+1,1%) vendégéjszakák száma is.

A TOP 10 küldőországon kívüli országokból érkező forgalom általában szintén kedvezően alakult a szállodákban is: **Kína** (+48,1%), **Szlovákia** (+32,7%), **Koreai Köztársaság** (+24,9%), **Szerbia** (+24,8%), **Ausztrália és Óceánia** (+18,7%), **Bulgária** (+18,6%) és **Hollandia** (+18,3%) esetében jelentős növekedést tapasztalhattunk.

Abszolút értékben vizsgálva az adatokat megállapítható, hogy a szállodák külföldi vendégéjszaka számában közel **800 ezres növekedést** regisztráltak 2010-hez viszonyítva. Ehhez a pozitívumhoz nagyban hozzájárult az **orosz** (+83,8 ezer), a **cseh** (+69,7 ezer), a **spanyol** (+52,5 ezer), az **osztrák** (+49,0 ezer), a **szlovák** (+42,0 ezer) és a **lengyel** (+40,8 ezer) vendégéjszakák számának növekedése.

3. táblázat

**A legfontosabb küldőországok vendégforgalmának alakulása
a kereskedelmi szálláshelyeken és a szállodákban *, 2011**

	Kereskedelmi szálláshelyek						Szállodák					
	fő	2011/2010		éjszaka	2011/2010		fő	2011/2010		éjszaka	2011/2010	
		%	fő		%	éjszaka		%	fő		%	éjszaka
Németország	542 333	2,6	13 743	2 082 681	-1,0	-21 037	451 520	4,7	20 269	1 532 401	1,1	16 673
Ausztria	294 931	8,2	22 352	809 500	7,1	53 664	247 172	9,2	20 824	639 019	8,3	48 974
Egyesült Királyság	221 425	6,4	13 319	538 970	5,7	29 065	210 389	7,6	14 860	504 843	7,3	34 346
Olaszország	197 495	7,8	14 290	528 785	6,2	30 871	180 742	9,2	15 227	479 816	7,6	33 890
Csehország	178 585	20,2	30 012	514 038	17,9	78 043	145 931	22,4	26 706	413 131	20,3	69 714
Oroszország	123 394	18,9	19 614	461 953	23,5	87 902	117 849	18,2	18 146	441 940	23,4	83 804
USA	177 981	7,7	12 725	449 934	7,6	31 780	173 630	8,2	13 159	434 044	8,4	33 634
Lengyelország	178 607	14,5	22 618	448 060	13,9	54 680	124 371	16,7	17 798	282 375	16,9	40 822
Románia	216 164	3,9	8 114	415 493	12,3	45 508	183 237	7,6	12 942	327 845	13,3	38 485
Franciaország	150 733	7,8	10 906	387 038	6,3	22 938	134 485	10,6	12 889	335 518	8,6	26 570
Hollandia	103 947	16,1	14 415	336 532	5,8	18 449	76 868	23,3	14 526	192 465	18,3	29 773
Spanyolország	133 993	22,6	24 700	332 109	18,4	51 612	130 179	23,6	24 856	321 498	19,5	52 462
Szlovákia	105 495	23,3	19 935	236 311	26,4	49 356	77 492	30,1	17 929	170 457	32,7	42 004
Ukrajna	117 189	23,8	22 529	196 907	18,1	30 178	109 762	24,3	21 458	178 251	16,2	24 851
Svédország	68 067	16,9	9 840	193 588	14,5	24 516	63 490	19,5	10 360	178 427	16,9	25 795
Svájc	58 365	7,2	3 920	177 343	5,2	8 766	51 313	6,7	3 222	152 269	4,8	6 974
Izrael	51 644	0,8	410	168 081	1,2	1 993	50 187	-0,2	-101	163 995	0,5	816
Belgium	57 920	13,1	6 709	164 605	6,4	9 901	49 450	16,0	6 821	125 614	8,5	9 841
Dánia	40 233	4,6	1 769	162 864	2,6	4 127	29 378	6,5	1 793	89 917	2,7	2 364
Japán	69 724	-9,3	-7 149	134 717	-8,6	-12 676	68 660	-8,9	-6 708	131 565	-7,2	-10 208
Finnország	40 320	4,1	1 588	121 890	3,4	4 008	36 152	5,3	1 820	107 727	3,8	3 944
Kína	58 386	29,8	13 404	116 103	45,6	36 362	57 191	30,3	13 299	112 377	48,1	36 498
Norvégia	35 523	16,2	4 952	114 464	12,9	13 079	33 690	18,7	5 308	108 094	15,0	14 099
Görögország	41 901	18,3	6 482	114 119	24,5	22 457	40 326	17,1	5 889	102 241	16,2	14 254
Szerbia	56 506	23,8	10 863	109 055	21,2	19 076	52 534	27,0	11 169	100 268	24,8	19 925
Törökország	40 035	14,9	5 192	90 684	16,5	12 844	38 522	15,0	5 025	85 859	16,7	12 287
Kanada	24 786	13,7	2 987	70 394	10,8	6 862	23 634	17,3	3 486	67 332	14,7	8 629
Horvátország	33 190	8,4	2 572	62 242	11,9	6 619	30 788	9,2	2 594	55 797	12,9	6 375
Koreai Köztársaság	44 806	38,9	12 548	60 709	23,0	11 352	44 319	40,7	12 820	59 540	24,9	11 870
Szlovénia	27 571	17,9	4 186	55 451	12,6	6 205	23 859	18,9	3 793	46 020	9,4	3 954
Bulgária	29 351	15,5	3 939	48 308	14,6	6 154	27 253	17,8	4 118	44 803	18,6	7 026
Ausztrália	18 617	n.a.	n.a.	44 622	n.a.	n.a.	17 097	n.a.	n.a.	40 951	n.a.	n.a.
Írország	15 677	-13,1	-2 363	42 928	-18,4	-9 680	14 553	-11,7	-1 928	38 509	-16,9	-7 832
Portugália	15 316	9,2	1 290	37 843	5,5	1 973	14 312	8,6	1 133	35 656	7,1	2 364
Brazília	13 503	n.a.	n.a.	33 601	n.a.	n.a.	12 821	n.a.	n.a.	31 742	n.a.	n.a.
Luxemburg	3 082	8,9	252	7355	6,6	455	2 886	10,4	272	6 677	13,4	789
Európai országok összesen	3 225 209	10,2	298 522	9 010 668	7,9	659 725	2 787 266	12,0	298 636	7 291 159	9,9	656 801
Külföld összesen	3 821 751	10,4	360 020	10 410 774	8,3	797 871	3 367 203	12,1	363 454	8 642 027	10,2	799 897
Belföld összesen	4 199 318	4,7	188 508	10 204 743	2,7	268 284	2 815 948	8,7	225 379	6 729 924	7,6	475 348
Összesen	8 021 069	7,3	545 702	20 615 517	5,4	1 056 203	6 183 151	10,5	587 539	15 371 951	9,0	1 269 244

*A külföldi országok sorrendje a kereskedelmi szálláshelyek vendégejszakáinak száma alapján került meghatározásra. A KSH Ausztrália és Brazília vendégforgalmát 2012-től méri.

Forrás: KSH

2007-ben és 2011 között a **TOP 10 küldőpiac** első három helyezettje terén nem történt változás, ugyanakkor Spanyolország és Hollandia helyett 2011-ben Csehország és Oroszország került be Magyarország tíz legfontosabb küldőországa közé (4. táblázat).

4. táblázat

A TOP 10 küldőpiac sorrendje, 2007 és 2011

	2007	2011
1.	Németország	Németország
2.	Ausztria	Ausztria
3.	Egyesült Királyság	Egyesült Királyság
4.	USA	Olaszország
5.	Olaszország	Csehország
6.	Spanyolország	Oroszország
7.	Románia	USA
8.	Franciaország	Lengyelország
9.	Hollandia	Románia
10.	Lengyelország	Franciaország

Forrás: KSH

A 2011-es év alapján meghatározott TOP 10 küldőpiacot megvizsgálva Csehország (+123,9%), Oroszország (+73,5%), Lengyelország (+43,2%), Románia (+17,8%), Ausztria (+13,8%) és Franciaország (+11,8%) esetében könyvelhettünk el pozitív változást, az Egyesült Királyság (-13,1%), USA (-15,7%) és Németország (-20,5%) estében csökkenést mértek a kereskedelmi szálláshelyeken.

Összehasonlításképpen megvizsgáltuk a nemzetközi adatokat is. A UNWTO adatai szerint a turistaérkezések számának alakulásában is pozitív változást tapasztalhatunk. **Európában a nemzetközi turistaérkezések száma 3,5%-kal, ezen belül Közép-Kelet-Európában 7,1%-kal emelkedett 2007 és 2011 között.**

Az IPK International European Travel Monitor adatai alapján 2007 és 2011 között az európai kiutazások száma összességében 0,3%-kal csökkent, miközben a szabadidős célú utazások száma 5,6%-kal növekedett.

A TourMIS adatbázis adatai szerint 2007 és 2011 között a külföldi vendégéjszakák száma a versenytárs országokban átlagosan hasonló mértékben növekedett, mint Magyarországon, ez azonban nagy eltéréseket takar (5. táblázat).

5. táblázat

A vendégéjszakák számának alakulása a versenytárs országokban, 2011/2007

	2007	2011	2011/2007
Ausztria	88 442 873	90 705 526	2,6%
Csehország	20 610 186	19 424 839	-5,8%
Magyarország	10 170 808	10 410 774	2,4%
Románia	3 586 439	3 062 968	-14,6%
Szerbia	1 475 675	1 643 054	11,3%
Szlovénia	4 867 900	5 463 931	12,2%
Összesen	129 153 881	130 711 092	1,2%

Forrás: TourMIS, kivéve a magyarországi adatokat, amelyek forrása a KSH.

3. A gyógy- és wellness-szállodák vendégforgalmának alakulása

A **gyógy-szállodák jelentőségét** mutatja, hogy 2011-ben a **kereskedelmi szálláshelyek** vendégeinek 8,1%-át (646 ezer fő), **vendégéjszakáinak 10,7%-át** (2,2 millió éjszaka) regisztrálták gyógy-szállodában. Az összes szállodai vendég 10,4%-a választott gyógy-szállodát, a szállodai vendégéjszakáknak pedig 14,3%-át töltötték a gyógy-szállókban.

2011-ben a gyógy-szállodák vendégeinek 62,2%-a, **vendégéjszakáinak 53,1%-a származott a belföldi forgalomból.** A vizsgált időszakban az átlagos tartózkodási idő a gyógy-szállodákban, a kereskedelmi szálláshelyi átlagot meghaladva, 3,4 éjszakát tett ki. A külföldi vendégek átlagosan 4,2 éjszakát, a belföldi vendégek pedig 2,9 éjszakát töltöttek a hazai gyógy-szállodákban.

2011-ben a gyógy-szállodákban összességében a vendégek száma 14,0%-kal, a vendégéjszakák száma 14,4%-kal csökkent az előző évhez képest. Ez a negatív változás elsősorban a külföldi vendégek (-20,2%) és az általuk eltöltött vendégéjszakák (-20,3%) számának csökkenésének tudható be. Ezzel egy időben a belföldi forgalomban a csökkenés mértéke mérsékeltebb volt: a vendégek száma 9,7%-kal, a vendégéjszakák száma 8,3%-kal volt alacsonyabb az előző évhez képest.

A **wellness-szállodák jelentősége** még figyelemre méltóbb: 2011-ben a kereskedelmi szálláshelyek vendégeinek 15,1%-át (1,2 millió fő), **vendégéjszakáinak 14,1%-át** (2,9 millió éjszaka) regisztrálták wellness-szállodában. Az összes szállodai vendég 19,6%-a választott wellness-szállodát, a szállodai vendégéjszakáknak pedig 18,9%-át töltötték a wellness-szállókban.

A vizsgált időszakban **a belföldi forgalom volt a meghatározó a wellness-szállodákban:** a vendégek 74,4%-a, **a vendégéjszakák 68,9%-a belföldről származott.** Az átlagos tartózkodási idő a wellness-szállodákban valamivel a kereskedelmi szálláshelyi átlag alatt maradt, 2,4 éjszaka volt. 2011-ben a külföldi vendégek átlagosan 2,9 éjszakát, a belföldi vendégek átlagosan 2,2 éjszakát töltöttek a hazai wellness-szállodákban.

2011-ben a **wellness-szállodák vendégeinek száma 31,4%-kal,** ezen belül a belföldi vendégek száma 26,6%-kal, a külföldi vendégek száma 47,6%-kal nőtt 2011-ben az előző évhez képest. Az **összes wellness-szállodában eltöltött vendégéjszakaszám 30,9%-kal emelkedett.** A külföldi vendégéjszakák száma 46,0%-kal, a belföldi vendégéjszakák száma pedig 25,1%-kal emelkedett.

2011-ben a gyógy-szállodák 20,1 milliárd forint, illetve a wellness-szállodák 21,1 milliárd forint bruttó szállásdíjbevételezt realizáltak. **A gyógy-szállodák esetében 3,5%-kal, a wellness-szállodák esetében 12,8%-kal emelkedtek a bruttó szállásdíjbevételek.** A gyógy-szállodák esetében a szállásdíjbevételek 39,6%-a, a wellness-szállodák esetében 69,5%-a származott a belföldiektől.

4. A turisztikai régiók vendégforgalmának alakulása

A teljes vendégforgalmat tekintve abszolút értékben a **Budapest–Közép-Dunavidék régióban** emelkedett a legnagyobb mértékben a vendégéjszakák száma (+605,4 ezer vendégéjszaka; +8,9%). Ezt az **Észak-Magyarország régió** (+139,8 ezer; +10,3%), valamint a **Nyugat-Dunántúl régió** (+109,1 ezer; +4,3%) követte. Kisebbségi mértékben ugyan, de növekedést tapasztaltak a Balatonnál (+84,7 ezer éjszaka, +2,0%), a Dél-Alföldön (81,3 ezer éjszaka; +7,2%) és a Közép-Dunántúlon (71,2 ezer éjszaka; +8,5%). A Tisza-tónál 1,8%-os, a Dél-Dunántúlon 5,1%-os és az Észak-Alföldön 2,8%-os csökkenést mértek a vendégéjszakák számában.

A külföldi vendégéjszakák száma a Dél-Alföldön (+34,2%), Észak-Magyarországon (+14,7%), a Nyugat-Dunántúlon (+11,8%) és a Közép-Dunántúlon (+10,2%) nőtt jelentősen az előző évhez képest. A belföldi vendégéjszakák tekintetében a növekedés Észak-Magyarországon (+9,5%) volt kiemelkedő. A vendégéjszakák számának alakulását a turisztikai régiókban az 6. táblázatban és a 3. ábrán foglaltuk össze.

6. táblázat

A kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakái turisztikai régiók szerint, 2011 *

	Összesen			Külföldi			Belföldi		
	2011	2011/2010	2011/2012	2011	2011/2010	2011/2012	2011	2011/2012	2011/2012
	éjszaka	%	éjszaka	éjszaka	%	éjszaka	éjszaka	%	éjszaka
Balaton	4 318 134	2,0	84 669	1 652 782	2,4	38 737	2 665 352	1,8	47 128
Budapest–Közép-Dunavidék	7 407 873	8,9	605 418	5 927 328	9,3	504 338	1 480 545	7,3	100 727
Dél-Alföld	1 210 405	7,2	81 296	314 346	34,2	80 109	896 059	7,2	60 183
Dél-Dunántúl	806 712	-5,1	-43 353	187 800	-13,5	-29 310	618 912	-2,2	-13 922
Észak-Alföld	1 576 874	-2,8	-45 424	499 575	1,4	6 897	1 077 299	-4,6	-51 945
Észak-Magyarország	1 497 562	10,3	139 845	239 486	14,7	30 693	1 258 076	9,5	109 148
Közép-Dunántúl	908 740	8,5	71 192	273 130	10,2	25 281	635 610	7,8	45 990
Nyugat-Dunántúl	2 647 149	4,3	109 135	1 246 741	11,8	131 588	1 400 408	-1,7	-24 219
Tisza-tó	242 068	-1,8	-4 437	69 586	8,9	5 687	172 482	-5,6	-10 232
Összesen	20 615 517	5,4	1 056 203	10 410 774	8,3	797 871	10 204 743	2,7	268 284

*Az abszolút értékes változásokban az eltérések a kerekítésből adódnak.

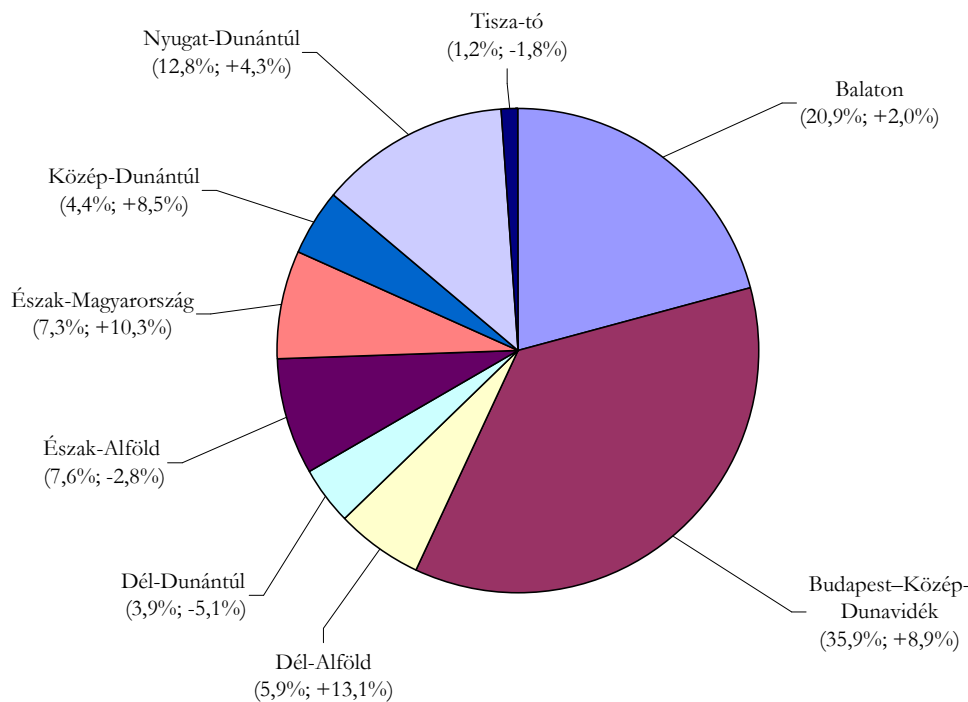
Forrás: KSH

2011-ben országos szinten a **külföldiek aránya** a vendégek számát tekintve 47,6%-ot, a **vendégéjszakák számát tekintve 50,5%-ot tett ki**. A beutazó turizmus elsősorban a **Budapest–Közép-Dunavidék régióban** volt meghatározó, ahol a külföldiek adták a vendégéjszakák 80,0%-át. A külföldi vendégéjszakák aránya 30% feletti volt még a Nyugat-Dunántúlon (47,1%), a Balatonnál (38,3%), az Észak-Alföldön (31,7%) és a Közép-Dunántúlon (30,1%).

A külföldi vendégéjszakák száma magas területi koncentrációt mutat. 2011-ben a **három legnépszerűbb régióban regisztrálták a külföldi vendégéjszakák 84,8%-át**: a Budapest–Közép-Dunavidék régióban (56,9%), a Balatonnál (15,9%) és a Nyugat-Dunántúlon (12,0%).

3. ábra

**A vendégéjszakák számának alakulása,
2011 (részesezés 2011, változás 2011/2010)**

Forrás: KSH

Legfontosabb küldőpiacaink vendégforgalma különbözőképpen alakult az egyes turisztikai régiókban. A Budapest–Közép-Dunavidék régióban az orosz, az olasz, az amerikai, a Balatonon az orosz, a Dél-Alföldön a német, és a Nyugat-Dunántúlon az osztrák, illetve a cseh vendégéjszakák száma nőtt jelentősebben (7. táblázat).

7. táblázat

A vendégéjszakák számának változása Magyarország legfontosabb küldőpiacainak vonatkozásában, 2011

Régió	A	CZ	UK	F	PL	DE	I	RU	RO	USA
	2011-2010									
Balaton	-4 392	7 823	-2 869	46	13 063	-33 223	180	37 026	3 724	1 750
Budapest–Közép-Dunavidék	16 723	16 317	22 542	20 923	19 478	10 840	32 956	41 444	11 611	30 438
Dél-Alföld	2 342	1 340	471	1 488	1 734	39 476	1 342	2 957	11 468	-2 100
Dél-Dunántúl	-10 317	-830	-778	-400	-2 460	-14 184	-1 282	-524	-2 174	-1 809
Észak-Alföld	1 590	-2 917	179	-1 118	8 640	-11 953	-889	-4 495	10 790	1 848
Észak-Magyarország	-1 226	800	3 259	820	2 064	1 942	8	5 217	1 472	928
Közép-Dunántúl	-292	2 443	1 995	223	3 518	-7 569	372	1 831	-72	-292
Nyugat-Dunántúl	49 533	52 433	4 747	1 906	3 995	-6 412	-2 002	4 298	8 721	796
Tisza-tó	166	604	-173	-816	4 549	484	252	205	0	130
Összesen	53 664	78 043	29 065	22 938	54 680	-21 037	30 871	87 902	45 508	31 780

Forrás: KSH

A belföldi vendégforgalom a beutazó vendégforgalomnál **kevésbé koncentrált**. 2011-ben a kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött belföldi vendégéjszakák 26,1%-át regisztrálták a Balatonnál, emellett a Budapest–Közép-Dunavidék (14,5%), a Nyugat-Dunántúl (13,7%), az Észak-Magyarország (12,3%) és az Észak-Alföld (10,6%) régiók részesedése jelentős. A három legnépszerűbb régió együttes részesedése 54,4% volt.

2011-ben a kereskedelmi szálláshelyek **szobakapacitás-kihasználtsága** átlagosan 37,8% volt. A szobakapacitás-kihasználtság a Budapest–Közép-Dunavidék (50,2%), a Nyugat-Dunántúl (40,0%) és a Balaton (39,8%) régióban volt a legmagasabb.

A kereskedelmi szálláshelyek **bruttó szállásdíjbevételei 140,5 milliárd forintot tettek ki (+8,4%) 2011-ben**. A bevételek szempontjából a három legfontosabb régió a Budapest–Közép-Dunavidék (az összes bevétel 51,3%-a képződött itt), a Balaton (14,9%) és a Nyugat-Dunántúl (10,5%) volt. A kilenc régió közül a Dél-Alföld (+24,7%) régióban növekedtek leginkább a szállásdíjbevételek, ugyanakkor a Közép-Dunántúlon 13,8%-os, az Észak-Magyarországon 13,6%-os, és a Budapest–Közép-Dunavidék régióban 10,4%-os növekedést regisztráltak.

A külföldi szállásdíjbevételek megoszlását magas területi koncentráció jellemezte: a bevételek 70,8%-át a Budapest–Közép-Dunavidék régióban, 9,6%-át a Balatonon, 8,6%-át a Nyugat-Dunántúl régióban realizálták. **A belföldi vendégektől származó bevételek jóval kevésbé koncentráltak:** a bevételek 23,9%-a Balaton, 18,1%-a a Budapest–Közép-Dunavidék, 13,8%-a a Nyugat-Dunántúl és 13,1%-a az Észak-Magyarország régióban keletkezett.

Miközben 2007 és 2011 között a vendégéjszakák száma országosan átlagosan 2,4%-kal nőtt, a régiók közül négy régió (Budapest–Közép-Dunavidék, Dél-Alföld, Észak-Magyarország és Nyugat-Dunántúl) esetében alakult kedvezően összességében a vendégforgalom a 2007-es adatokhoz képest. Az egyes régiók között viszonylag jelentős eltérések tapasztalhatók abban, hogy a belföldi vagy a külföldi vendégforgalom alakult-e kedvezőbbben (8. táblázat, 4. ábra).

8. táblázat

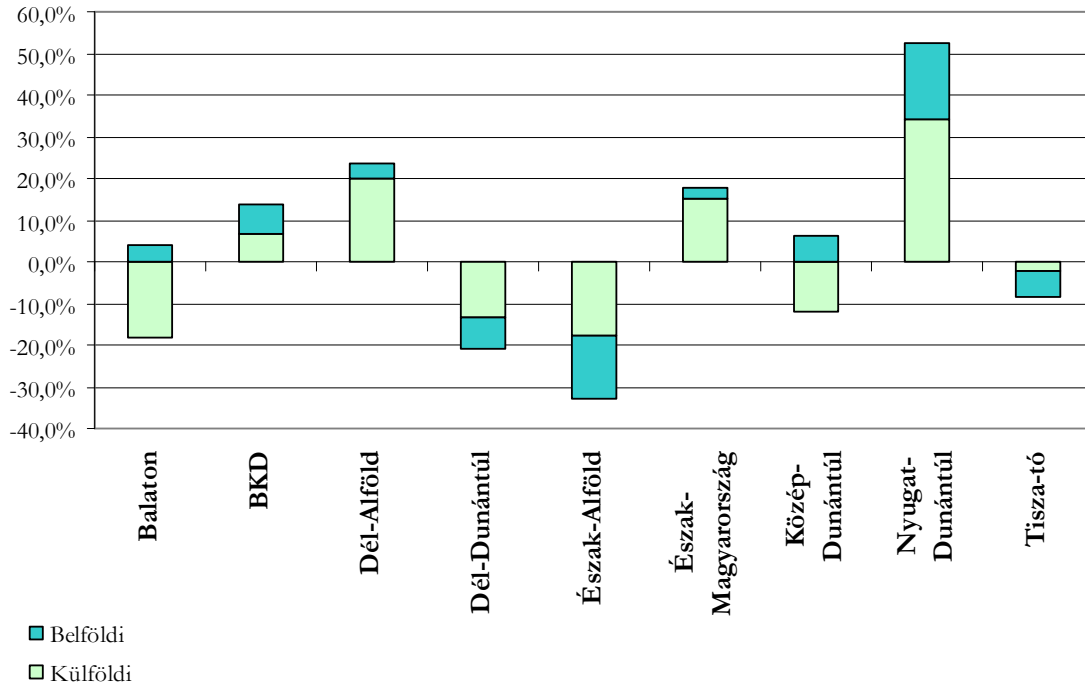
A kereskedelmi szálláshelyi vendégéjszakák számának változása a turisztikai régiókban, 2011/2007

Régió	Külföld	Belföld	Összesen
Balaton	-18,2%	3,8%	-5,9%
Budapest–Közép-Dunavidék	6,8%	6,7%	6,8%
Dél-Alföld	20,1%	3,6%	7,4%
Dél-Dunántúl	-13,4%	-7,5%	-8,9%
Észak-Alföld	-17,6%	-15,3%	-16,0%
Észak-Magyarország	15,3%	2,4%	4,2%
Közép-Dunántúl	-12,1%	6,1%	-0,1%
Nyugat-Dunántúl	34,3%	18,2%	25,3%
Tisza-tó	-2,1%	-6,3%	-5,1%
Összesen	2,4%	2,5%	2,4%

Forrás: KSH

4. ábra

A kereskedelmi szálláshelyek vendégejzszakaszámának változása a turisztikai régiókban, 2011/2007

Forrás: KSH

További információ:

- Központi Statisztikai Hivatal, www.ksh.hu
- Magyar Turizmus Zrt., Kutatási Iroda
1115 Budapest, Bartók Béla út 105–113.
telefon: 06-1/488 8710, fax: 06-1/488 8711, e-mail: kutatas@itthon.hu
honlap: www.itthon.hu > Szakmai oldalak > Piaci Iránytű